

INHOUD

- p.1/ Verschoonbaarheid bij faillissement
- p.8/ Interestvoet voor handelstransacties stijgt

Verschoonbaarheid bij faillissement

I. Inleiding

Eén van de bedoelingen van de wetgever in 1997 was om het faillissement menselijker te maken door het smadelijke aspect weg te gommen en de gefailleerde de mogelijkheid te bieden een nieuwe start te maken.

De verschoonbaarverklaring van een gefailleerde is een ingrijpende vernieuwing.

Deze omwenteling leidde onvermijdelijk tot polemieken in de rechtsleer en tot verdeeldheid in de rechtspraak, zowel wegens de principes die ter discussie staan als wegens de omvang van de inzet, meer bepaald voor de institutionele schuldeisers en de banken.

Sinds 1 januari 1998, de datum van inwerkingtreding van de faillissementswet van 8 augustus 1997, hebben de artikelen over de verschoonbaarheid, de bevrijding van de echtgenoot en de borggen de meeste wijzigingen ondergaan, meer bepaald ten gevolge van verschillende arresten van het Grondwettelijk Hof, dat de nadruk had gelegd op de duidelijke ongrondwettelijkheid van bepaalde oorspronkelijke artikelen.

De artikelen die in het bijzonder onze aandacht trekken, met name de artikelen 79 tot 82, werden meer bepaald gewijzigd door de herstelwet van 4 september 2002, door de wet van 20 juli 2005, die een hoofdstuk 4bis heeft ingevoegd

met de artikelen 72bis en 72ter en door de wet van 18 juli 2008.

Sinds de invoering ervan in het positief recht, is deze materie dus sterk geëvolueerd.

II. Het begrip verschoonbaarheid

Het begrip verschoonbaarheid is gebaseerd op het gegeven dat het zinloos is om alle schulden die naar aanleiding van de sluiting van het faillissement niet werden betaald, ten laste te houden van de gefailleerde.

Dit verplichtte de gefailleerde om op economisch vlak semi-clandestien te leven. Zolang er geen verjaring was ingetreden moest hij verstopper-tje spelen met zijn schuldeisers, door of in het zwart of door tussenkomst van andere personen te werken, ofwel als hij loontrekkende was, erover te waken dat hij geen officieel loon ontving dat hoger was dan de bedragen die vatbaar zijn voor beslag.

Het begrip verschoonbaarheid werd in ons recht ingevoerd door de faillissementswet van 8 augustus 1997.

Het was echter geen nieuw begrip.

Dit begrip bestond al onder de wet van 1851, maar was toen enkel een soort van getuigschrift van eerbaarheid, zonder bijzondere juridische

draagwijdte, behalve de mogelijkheid om te worden gerehabiliteerd.

De wetgever van 1997 hield rekening met het feit dat iemand die failliet is gegaan de mogelijkheid moet hebben om een nieuwe economische activiteit te beginnen.

De verschoonbaarheid geeft de gefailleerde immers de mogelijkheid om zijn schulden als het ware uit te wissen, zodat hij een nieuw leven kan beginnen, zonder het gewicht van zijn verleden mee te torsen.

Volgens de parlementaire werkzaamheden moet de gefailleerde, die het slachtoffer was van omstandigheden die onafhankelijk waren van zijn wil of waarborgen biedt dat hij zijn beheer in de toekomst beter zal uitvoeren, de kans krijgen om zijn activiteiten te hervatten door zijn passief kwijt te schelden.

De verschoonbaarheid mag echter niet worden beschouwd als een algemene maatregel ten aanzien van elke gefailleerde.

Het blijft een gunst die wordt verleend aan de schuldenaar die, hoewel hij failliet is gegaan, een betrouwbare handelspartner kan zijn, van wie het behoud van de commerciële of industriële activiteit het algemeen belang dient.

III. De voorwaarden voor verschoonbaarheid : ongelukkige gefailleerde die te goeder trouw handelt

De rechtspraak stelde onmiddellijk vast dat de wetgever nauwelijks bijzondere criteria oplegde voor het verlenen van de verschoonbaarheid.

Zodra de wet in werking was getreden, benadrukten de rechterlijke beslissingen dat verschoonbaarheid geen recht was, maar een gunst die werd toegekend aan iemand die in de toekomst als een betrouwbare partner kan worden beschouwd.

Sommige rechtscolleges stelden zich strikter op dan andere.

Zo was de rechtbank van koophandel van Luik van mening dat een gefailleerde die de verplichtingen die uit zijn statuut van handelaar en vervolgens uit zijn toestand van gefailleerde niet redelijkerwijs in acht heeft genomen, geen aanspraak kan maken op verschoonbaarheid.¹

Daarentegen kan elke handelaar :

- die zijn verplichtingen nakomt;
 - of die het slachtoffer was van externe omstandigheden die aan de oorsprong liggen van zijn faillissement;
 - of die voor de toekomst waarborgen biedt om op doeltreffende wijze nieuwe commerciële activiteiten te beginnen,
- verschoonbaar worden verklaard.²

De rechtbank van koophandel van Charleroi is van mening dat de door de nieuwe wet ingevoerde verschoonbaarheid is ingegeven door een tweevoudige filosofie :

- enerzijds maakt ze het mogelijk om een schuldenaar in het economisch circuit te behouden die niettegenstaande zijn faillissement een betrouwbare handelspartner kan zijn waarvan het behoud van de commerciële of industriële activiteit het algemeen belang dient;
- en anderzijds biedt ze een tweede kans aan de onfortuinlijke handelaar door het stigma weg te nemen dat meestal gepaard gaat met een faillissement.

Toen de wetgever merkte dat de rechtbanken het principe van de verschoonbaarheid tot een gunst hadden gemaakt en niet als een recht beschouwden, werd in 2002 beslist om de tekst van artikel 80 van de faillissementswet te wijzigen. Dat artikel bepaalt voortaan dat behalve in geval van gewichtige omstandigheden, met bijzondere redenen omkleed, de rechtbank de verschoonbaarheid uitspreekt van de ongelukkige gefailleerde die te goeder trouw handelt.

Artikel 81 bepaalde echter dat natuurlijke personen die waren veroordeeld wegens inbreuk op artikel 489ter van het Strafwetboek wegens diefstal, valsheid, knevelarij, oplichting of misbruik van vertrouwen en de bewaarnemers, voogden, beheerders of andere rekenplichtigen die ten gepaste tijde geen rekening en verantwoording

¹ Kh. Luik, 7 juni 2001, *JT*, 2001, nr. 6024, p. 698.

² Kh. Luik, 13 juli 1998, *JLMB* 1998, nr. 29, p. 1256.

hebben gedaan en niet hebben afgerekend niet verschoonbaar konden worden verklaard.

In een arrest van 22 januari 2003 was het Grondwettelijk Hof van mening dat het absolute karakter van de in artikel 81 bepaalde uitsluiting van verschoonbaarheid voor de betrokken gefailleerde zeer ernstige gevolgen had, daar diegenen die veroordeeld waren wegens een misdrijf dat wordt bedoeld in de in het geding zijnde bepaling automatisch van de gunstmaatregel van de verschoonbaarheid werden uitgesloten.³

Het hof oordeelde bijgevolg dat artikel 81, zoals toenmalig geformuleerd de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schond. De wetgever schraptte daarop het 2° van artikel 81 zodat momenteel, **behalve in geval van gewichtige omstandigheden, met bijzondere redenen omkleed, de rechtbank de verschoonbaarheid uitspreekt van de ongelukkige gefailleerde die te goeder trouw handelt.**

Volgens een arrest van 14 april 2005 van het hof van beroep van Luik is een schuldenaar die frauduleus heeft gehandeld of zijn onvermogen kunstmatig heeft georganiseerd, waarbij hij bedragen waarover hij nog onrechtstreeks kan beschikken buiten het bereik van zijn schuldeisers heeft gebracht, niet ongelukkig en te goeder trouw.

Als voorbeeld van gewichtige omstandigheden die de weigering van de verschoonbaarheid rechtvaardigen, citeren we het hof van beroep van Luik, dat er in een arrest van 28 september 2006 op wijst dat de niet-betaling van aanzienlijke bedragen die verschuldigd zijn aan institutionele schuldeisers als dusdanig geen reden vormt om de verschoonbaarheid te weigeren, net als de omvang van het passief.

Het hof verduidelijkt echter dat het ontbreken van een boekhouding, het niet-samenwerken met de curatoren en de voorzetting van een geheime winstgevende activiteit na het faillissement voldoende redenen tot weigering vormen.

Klantenmisleiding geeft aanleiding tot dezelfde sanctie.

In omgekeerde zin verleende de rechtbank van koophandel van Verviers in een beslissing van 10 februari 2003 de verschoonbaarheid op beroep van de Belgische Staat, aan een handelaar van wie de goede trouw niet kon worden betwijfeld, ondanks het feit dat de betrokkene het bewijs niet leverde van de ongelukkige omstandigheden die tot zijn faillissement zouden hebben geleid, noch van het feit dat hij een betrouwbare handelspartij zou blijven.⁴

De rechtbank merkt op dat de Staat vermeldt dat de echtgenote van de gefailleerde, vóór het faillissement, leningen zou zijn aangegaan, waarmee ze de zaak had kunnen overkopen en een voertuig van het merk Mercedes had kunnen financieren.

Deze argumenten waren echter reeds meege-deeld aan de rechter-commissaris, die in zijn verslag een gunstig advies gaf, waarbij hij zich baseerde op de ongevallen en de handicap van de betrokkene en wees op zijn houding van samenwerking tijdens de faillissementsverrichtingen.

De rechtbank merkt ten slotte op dat het sinds de inwerkingtreding van de wet van 4 september 2002 niet langer de gefailleerde is die de omstandigheden moet bewijzen die de toekenning van de verschoning rechtvaardigen, maar wel de tegenpartij die gewichtige omstandigheden moet aantonen die de weigering van deze gunst verantwoorden.

In dezelfde zin was het hof van beroep van Luik in een arrest van 24 februari 2009 van mening dat, zelfs wanneer onachtzaamheden en beheersfouten worden vastgesteld, de verschoonbaarheid moet worden toegekend aan de betrokkene, wanneer er geen gewichtige omstandigheden zijn in de zin van artikel 80 die rechtvaardigen dat de verschoonbaarheid moet worden ontnomen aan de handelaar, en dit des te meer daar hij zijn medewerking heeft verleend aan de curator.⁵

Het hof van beroep van Luik merkt in een beslissing van 13 december 2007 echter op dat de handelaar, hoewel hij geen specifieke antecedenten heeft, het regelmatig voeren van zijn boekhou-

³ Arrest van 22 januari 2003, nr. 11/2003.

⁴ Kh. Verviers, 10 februari 2003 – A02/077.

⁵ Luik, 24 februari 2009 – rep. nr. /204.

ding heeft verwaarloosd en duidelijk een gebrek aan organisatie van zijn onderneming heeft getoond, zodat hij niet betrouwbaar lijkt als handelspartner.

Uit deze vaststellingen volgt volgens het hof dat het faillissement te wijten is aan het ondoordacht gedrag en het gebrek aan betrouwbaarheid van de gefailleerde schuldenaar.

Bijgevolg verwerpt het hof de verschoonbaarheid.

In omgekeerde zin stellen we, tot onze verrassing, vast dat de rechtbank van koophandel van Luik in een definitieve beslissing van 12 juli 2007 verschoonbaarheid heeft verleend aan een handelaar die strafrechtelijk was veroordeeld voor een inbreuk op artikel 489ter van het Strafwetboek wegens diefstal, valsheid, knevelarij, oplichting of misbruik van vertrouwen.

De rechtbank merkt op dat het absolute karakter van de in artikel 81 bepaalde uitsluiting van verschoonbaarheid voor de betrokken gefailleerden zeer ernstige gevolgen heeft, daar diegenen die veroordeeld zijn wegens een misdrijf dat wordt bedoeld in de in het geding zijnde bepaling automatisch van de gunstmaatregel van de verschoonbaarheid worden uitgesloten, zonder dat de rechter de mogelijkheid wordt gegeven na te gaan of de betrokkene een voldoende betrouwbare handelspartij zou zijn...

Een dergelijke, in de tijd onbeperkte, absolute en automatische uitsluiting van verschoonbaarheid van gefailleerden die veroordeeld zijn wegens gelijk welke van deze misdrijven, gaat verder dan wat noodzakelijk is om de nagestreefde doelstelling te bereiken : uit niets blijkt dat het verlenen van enige beoordelingsbevoegdheid aan de rechter, die indien nodig aanleiding geeft tot een specifieke motivering, afbreuk zou doen aan de doelstellingen van de wetgever.

De rechtbank is van mening dat er geen strafproces moet worden overgedaan, dat de strafrechtelijke beslissing in haar context moet worden beschouwd en dat ten slotte eveneens rekening moet worden gehouden met het gedrag van de rechtzoekende in de faillissementsprocedure.

In casu lijkt het duidelijk dat het gedrag van de betrokkene een zeker diskrediet heeft gebracht over een beroep dat hoofdzakelijk op vertrouwen is gebaseerd, maar het is ook belangrijk om in aanmerking te nemen dat de betrokkene er belang bij heeft om verschoonbaar te worden verklaard, rekening houdend enerzijds met de fouten uit zijn jeugd die slechts de ongelukkige weerslag waren van een bijzondere context en anderzijds met zijn perfecte medewerking met de curatoren, zodat hij op die manier heeft aangetoond dat hij zich bewust is van zijn fouten...

In die zin was de rechtbank van koophandel van Luik in een vonnis van 12 november 2007 van mening dat hoewel de gefailleerde, een eenvoudige aannemer zonder personeel, strafrechtelijk was veroordeeld voor feiten van verduistering die tot het faillissement hebben geleid, hij niet mocht worden uitgesloten van de verschoonbaarheid, rekening houdend met het algemeen belang om de strafrechtelijke beslissing in zijn context te beschouwen en het gedrag ten aanzien van de faillissementsprocedure in aanmerking te nemen...

Op te merken valt dat de eerste versie van de wet van 1997 niet alleen de mogelijkheid van verschoonbaarheid bevatte voor natuurlijke personen, maar ook voor rechtspersonen die de hoedanigheid van handelaar hadden.

Deze mogelijkheid werd geschrapt door de wet van 4 september 2002.

Het principe dat een gefailleerde rechtspersoon niet verschoonbaar kan worden verklaard is blijven bestaan na de hervorming van 20 juli 2005.

IV. De gevolgen van de verschoonbaarheid

A. Voor de gefailleerde

1) Onmogelijkheid van vervolging

Volgens de huidige wetgeving kan een gefailleerde die verschoonbaar is verklaard, niet meer worden vervolgd door zijn schuldeisers⁶.

⁶ Artikel 82 van de faillissementswet van 8 augustus 1997.

Anders gezegd zullen de schuldeisers die op het einde van de faillissementsprocedure niet volledig zijn betaald hun rechten ten aanzien van de gefailleerde niet terugkrijgen.

Hun schuldvorderingen zullen oninvorderbaar zijn.

De verschoonbaarheid heeft echter geen gevolgen voor de onderhoudsschulden, noch voor de schulden voortvloeiend uit de verplichting tot herstel van de schade verbonden aan het overlijden of aan de aantasting van de lichamelijke integriteit van een persoon waaraan de gefailleerde schuld heeft.

De verschoonbaarheid van de gefailleerde geldt voor alle schuldeisers zonder uitzondering, ongeacht of ze hun vordering al dan niet hebben overgelegd bij het faillissement, voor zover hun vordering is ontstaan op het tijdstip van het vonnis van faillietverklaring en bijgevolg in de boedel werd opgenomen.

De verschoonbaarheid geldt ook ten aanzien van de fiscale en sociale schulden van de gefailleerde⁷, wat een zekere deining heeft doen ontstaan met betrekking tot de principes van gelijkheid voor de belasting en van de wettelijkheid van de belasting⁸.

De boedelschulden worden daarentegen **niet** beïnvloed door de verklaring van verschoonbaarheid.

De verschoonbaarheid gaat in op de datum waarop het vonnis wordt uitgesproken en heeft dus geen invloed op de boedelschulden, die worden verondersteld te dateren van na het vonnis van faillietverklaring.

Het Hof van Cassatie is van mening dat de onroerende voorheffing die betrekking heeft op de aanslagjaren na de opening van het faillissement boedelschulden zijn en dus niet worden beïnvloed door de verklaring van verschoonbaarheid.

In een arrest van het hof van beroep van Luik was sprake van onroerende voorheffing, die was ingevorderd door de belastingadministratie, rekening houdend met de niet-erkenning van de verschoonbaarheid in het geding.

Op te merken valt dat de rechtbank van koophandel van Verviers in een vonnis van 21 december 2006 oordeelde dat hoewel de geldende wetgeving niet voorziet in gedeeltelijke verschoonbaarheid, de wet dit ook niet verbiedt.

Dit standpunt wordt zeker niet unaniem bijgetreden.

2) Rehabilitatie

Artikel 110 van de faillissementswet bepaalt dat de verschoonbaar verklaarde gefailleerde wordt geacht gerehabiliteerd te zijn.

B. Voor de echtgenoot of ex-echtgenoot van de gefailleerde

De wet van 18 juli 2008 wijzigde het tweede lid van artikel 82, dat voortaan als volgt luidt :

«De echtgenoot van de gefailleerde die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld van zijn echtgenoot, of de voormalige echtgenoot die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld die zijn voormalige echtgenoot tijdens de duur van het huwelijk was aangegaan, wordt ingevolge de verschoonbaarheid van die verplichting bevrijd.»

Deze nieuwe bepaling schrapt dus het verschil in behandeling dat bestond tussen de echtgenoot van de gefailleerde die aansprakelijk was voor de schulden en de voormalige echtgenoot die zich borg had gesteld voor de schulden tijdens de duur van het huwelijk.

Wanneer het huwelijk was ontbonden, genoot de laatste echtgenoot niet langer automatisch de verschoonbaarheid.

Vroeger kon de verschoonde en echtgescheiden gefailleerde met een schone lei herbeginnen, terwijl zijn voormalige echtgenoot, van wie de

⁷ P. Cavenaile et P. Ramquet, *Le nouveau régime légal des faillites et concordats*, Ed. du Jeune barreau de Liège, Liège, 1997, p. 151.

⁸ I. Verougstraete, *Manuel de la faillite et du concordat*, Kluwer, 1998, n° 979, p. 539.

financiële situatie misschien nog stabiel was, plots werd geconfronteerd met schuldeisers die de betaling eisten van schulden waarop hij op het tijdstip waarop ze werden aangegaan geen enkele invloed had gehad.

V. De procedure

In het kader van de procedure van sluiting van het faillissement is het recht van de schuldeisers beperkt tot het advies dat wordt gegeven overeenkomstig artikel 79, 2^e lid van de faillissementswet.

De rechter-commissaris doet mededeling van dit advies aan de rechtbank in raadkamer, die akte neemt van de beraadslaging van de schuldeisers over de verschoonbaarheid van de gefailleerde, en nota neemt van het verslag van de rechter-commissaris over de omstandigheden van het faillissement.

De curator en de gefailleerde worden in raadkamer gehoord over de verschoonbaarheid en over de sluiting van het faillissement.

Behalve in geval van gewichtige omstandigheden, met bijzondere redenen omkleed, spreekt de rechtbank de verschoonbaarheid uit van de ongelukkige gefailleerde die te goeder trouw handelt.

Opmerking : Op basis van artikel 80 is de beslissing over de verschoonbaarheid vatbaar voor derdenverzet bij wijze van een dagvaarding die de betrokken schuldeisers binnen een maand te rekenen van de bekendmaking van het vonnis tot sluiting van het faillissement aan de curator en aan de gefailleerde kunnen doen.

Dit derdenverzet moet door een schuldeiser gebeuren binnen een maand te rekenen vanaf de bekendmaking van het vonnis tot sluiting van het faillissement in het *Belgisch Staatsblad*.

Ook de gefailleerde heeft een mogelijkheid tot beroep, met name binnen de maand vanaf de kennisgeving van de beslissing bij gerechtsbrief.

De gefailleerde kan vanaf zes maanden na de datum van het vonnis van faillietverklaring de rechtbank verzoeken om uitspraak te doen over de verschoonbaarheid.

De wetgever heeft toegestaan om het debat over de verschoonbaarheid te splitsen van de sluiting van het faillissement om de weerslag die de duur van de collectieve procedure op de financiële situatie van de gefailleerde kon hebben, te beperken.

Deze dubbele termijn brengt ons echter tot het formuleren van enkel kritische opmerkingen :

1) Toen de wetgever de regels van het faillissement in 1997 grondig heeft herwerkt, was het steeds zijn doelstelling om de behandeling van faillissementen te versnellen. In die zin zou de mogelijkheid om het debat over de sluiting van het faillissement te scheiden van het debat over de verschoonbaarheid opgevat moeten worden als een uitzondering, aangezien de sluiting in principe zo snel mogelijk moet gebeuren.

2) Bij de sluiting van het faillissement krijgt de rechtbank een globale kijk op het faillissement. De rechtbank heeft een volledig overzicht en het geheel van de activa en passiva van de gefailleerde staat vast. Het maken van een onderscheid tussen de twee debatten vormt een bijkomende stap in het terzijde schuiven van de schuldeisers in belangrijke kwesties met betrekking tot het faillissement.

3) Door een vervroegd debat over het faillissement te aanvaarden, loopt de rechtbank het risico dat de gefailleerde niet langer dezelfde zorg heeft om perfect samen te werken met de curator. Diens taak zou daardoor nog ingewikkelder kunnen worden en bijgevolg kunnen vertragen.

Deze opsplitsing zou in de praktijk dus uitzonderlijk moeten blijven. Ze zou beperkt moeten blijven tot situaties waarin de rechtbank perfect kan worden ingelicht en waarin, hoewel het faillissement virtueel op weg is naar sluiting, deze sluiting om objectieve redenen niet op korte termijn kan worden doorgevoerd, bijvoorbeeld omdat er gerechtelijke procedures lopend zijn. We kunnen ons afvragen welk type van vorderingen een schuldeiser zou kunnen instellen die 'benaamd' is door een vervroegde beslissing waarin de verschoonbaarheid wordt toegekend aan de gefailleerde, terwijl de voorzetting van de vereffening van het faillissement vervolgens omstan-

digheden aan het licht zou brengen die uitsluiten dat de gefailleerde nog als ongelukkig en te goeder trouw wordt beschouwd...

Belangrijke opmerking

Bijgevolg rijst de vraag of de verschoonbaarheid waarin wordt voorzien door artikel 80, 3^e lid van de faillissementswet van 8 augustus 1997 al dan niet verenigbaar is met de reële aard van de geboden waarborg, wat tot een grote rechtsonzekerheid leidt.

Verschuillende auteurs zijn van mening dat er onverenigbaarheid is tussen de reële aard van de gestelde zekerheid en de bevrijding waarin artikel 80, 3^e lid van de faillissementswet voorziet.

In een arrest van 24 februari 2009 oordeelde het hof van beroep van Luik dat wanneer twee echtgenoten een 'woningkrediet' zijn aangegaan, dat wordt gewaarborgd door een hypotheek op de gemeenschappelijke woning en op een eigen woning in blote eigendom van de echtgenote, de echtgenote, na het faillissement van de echtgenoot, de verklaring van zijn verschoonbaarheid en de verkoop van het gemeenschappelijk onroerend goed, bevrijd is van de verplichting die ze met haar echtgenoot is aangegaan, wat verhindert dat de hypothecaire waarborg op het goed in blote eigendom ten uitvoer wordt gelegd.

In haar hoedanigheid van echtgenote van de verschoonde gefailleerde is ze dus bevrijd van haar verplichtingen en kan de schuldeiser haar niet langer vervolgen, wat verhindert dat de hypothecaire waarborg ten uitvoer wordt gelegd.

De situatie van deze echtgenote die een hypotheek heeft toegestaan op een eigen goed kan echter niet worden gelijkgesteld met de situatie van een derde hypotheekgever.

Het hof verduidelijkt : «Het staat inderdaad vast dat een derde hypotheekgever geen aanspraak kan maken op het voordeel van de bevrijding waarin artikel 80, 3^e lid van de faillissementswet voorziet ten gunste van de natuurlijke persoon 'die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde voor de gefailleerde' aangezien hij zich niet persoonlijk zeker stelde, en dat hij evenmin aanspraak kan maken op het tenietgaan van de hypotheek ten gevolge van de verschoonbaarheid die aan de

gefaillerede werd verleend, die alleen voorziet in een schorsing van het recht van vervolging van laatstgenoemde, waarbij het Grondwettelijk Hof overigens heeft beslist dat deze regeling geen discriminatie inhoudt.

Maar *in casu* wordt de situatie van de echtgenoot van de gefailleerde geregeld door een specifieke bepaling, artikel 82, 2^e lid van de faillissementswet, zonder dat ze moet worden onderzocht ten aanzien van artikel 80, 3^e lid, met betrekking tot de kosteloze persoonlijke zekerheidsstellingen.

Artikel 82, 2^e lid, behandelt de echtgenoot meer bepaald op gelijke voet als de verschoonde gefailleerde, zodat hij, zoals laatstgenoemde, niet langer kan worden vervolgd, wat elke maatregel van gedwongen tenuitvoerlegging tegen hem uitsluit, met inbegrip van het instellen van een hypothecaire vordering door uitvoerend beslag op het gebouw.» (vrije vertaling).

De vraag kan worden gesteld of de wettelijk samenwonende, net zoals de echtgenoot, ook moet kunnen genieten van de verschoonbaarheid.

Het Grondwettelijk Hof heeft deze vraag beantwoord in een arrest van 18 november 2010.

Na een aantal belangrijke arresten op het vlak van de verschoonbaarheid van de echtgenoot of ex-echtgenoot van een gefailleerde, heeft de wetgever de wet herhaaldelijk moeten wijzigen om deze in overeenstemming te brengen met de rechtspraak.

Hoe zit het nu met de samenwonende die niet gebonden is door het huwelijk ?

Het Grondwettelijk Hof moest zich hier op 18 november 2010 over uitspreken. De afloop was verre van voorspelbaar omdat het ene statuut niet identiek is aan het andere.

Het hof heeft geoordeeld dat er een discriminatie bestaat aangezien de wettelijk samenwonende wel aansprakelijk kan worden gesteld voor de schulden van de gefailleerde.

Het hof heeft geen rekening gehouden met de verschillen tussen het juridisch stelsel van het huwelijk en het wettelijk samenwonen. Het hof bepaalde dat er geen verschillende oplossing

mag zijn met betrekking tot de draagwijdte van de verschoonbaarheid in geval van faillissement van de samenwonende.

De wetgever zal dus de wet moeten herzien. Wettelijk samenwonenden zullen voortaan deze wetgeving kunnen inroepen om zich te verzetten tegen de vervolging door schuldeisers van hun partner.

De discussie is waarschijnlijk niet gesloten, hoewel kan worden betwijfeld dat er een ommezwaai komt in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, maar er liggen nieuwe wijzigingsontwerpen klaar.

Adrien ABSIL
Advocaat aan de Balie van Luik
Plaatsvervangend rechter
Docent rechten aan de CBCEC
Lid van de Stagecommissie van het BIBF

Interestvoet voor handelstransacties stijgt

De interestvoet die tijdens het tweede semester van 2011 van toepassing is op laattijdige betalingen bij handelstransacties bedraagt 8,5% (bericht verschenen in het Belgisch Staatsblad van 25 juli 2011). Dat betekent een stijging met 0,5% ten opzichte van het percentage voor de eerste jaarhelft van 2011.

Interestvoet

De interestvoet van 8,5% is alleen van toepassing als de partijen in hun contract geen andere interestvoet zijn overeengekomen. De schuldeiser heeft automatisch recht op interesten als zijn schuldenaar hem laattijdig betaalt. Hij hoeft geen ingebrekestelling te sturen.

Handelstransactie

De interestvoet van 8,5% geldt alleen voor handelstransacties. Dat zijn transacties:

- tussen ondernemingen onderling, of
- tussen ondernemingen en aanbestedende overheden of diensten.

De transactie moet betrekking hebben op het leveren van goederen of op het presteren van diensten tegen vergoeding.

De interestvoet geldt dus niet bij transacties tussen ondernemingen en consumenten.

Laattijdige betaling

Een handelstransactie wordt te laat betaald als de betaling niet gebeurd is binnen de 30 dagen. De partijen kunnen een andere regeling overeenkomen. Als er geen andere regeling werd afgesproken, begint de termijn van 30 dagen te lopen zodra de schuldenaar de factuur of een gelijkwaardig verzoek tot betaling ontvangt.

Als de goederen of diensten pas geleverd worden nadat de factuur of het verzoek tot betaling werd verzonden, dan begint de termijn van 30 dagen maar te lopen vanaf de datum van levering.

Als de datum van ontvangst van de factuur of van het gelijkwaardig verzoek tot betaling niet vaststaat, begint de termijn te lopen zodra de schuldenaar de goederen of diensten ontvangt.

En als de wet of de overeenkomst voorziet in een procedure van aanvaarding of controle van de goederen, dan is de datum waarop die procedure wordt uitgevoerd, de startdatum van de betalingstermijn.

Noch deze publicatie, noch gedeelten van deze publicatie mogen worden gereproduceerd of opgeslagen in een retrievalstelsel, en evenmin worden overgedragen in welke vorm of op welke wijze ook, elektronisch, mechanisch of door middel van fotokopieën, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie staat in voor de betrouwbaarheid van de in haar uitgaven opgenomen info, waarvoor zij echter niet aansprakelijk kan worden gesteld. **Verantwoordelijke uitgever:** Jean-Marie CONTER, B.I.B.F. – Legrandlaan 45, 1050 Brussel, Tel. 02/626 03 80, Fax. 02/626 03 90 e-mail: info@bibf.be, URL: http://www.bibf.be. **Redactie:** Jean-Marie CONTER, Gaëtan HANOT, Geert LENAERTS, Xavier SCHRAEPEN, Chantal DEMOOR. **Adviesraad:** Professor P. MICHEL, Professor Emeritus, Universiteit Luik, Professor C. LEFEBVRE, Katholieke Universiteit Leuven. **Gerealiseerd in samenwerking met kluwer – www.kluwer.be**